

HRVATSKI VOJNIK

**HRVATSKI SANITET
U DOMOVINSKOM RATU
RAZGOVOR S ADMIRALOM SVETOM LETICOM**

BROJ 22. GODINA II.

CIJENA 400 HRD

C
hrva
boj
ojn
adr

H
luž
ton
irc
ti r
je.
svi
osi

m
iz
šk
da
k
p
č
t
c

GODINA RATNIH USPJEHA VELIKOGORIČANA

pisao: MIRJANA KURETIĆ

O ljeta prošle godine na području Velike Gorice srbočetnička JNA još je prijetila iz tada već blokiranih objekata u kojima su desetljećima boravili. Bili su to radarska stanica Kurilovec, Pleso, vojarna «Velika Buna», raketni centar Silijakovina, te remontni «Zmaj». Iz postrojbi dragovoljaca, Nacionalne Teritorijalne obrane koje su prva borbena djelovanja zabilježile domaćih objekata i posebice oružanostobadateljem onog najvećeg u Velikoj formiranu je 3. listopada 10. brigada Velike Gorice. Kasnije je brigada prerađena u 153. «R» brigadu Hrvatske vojske, a kao rezultat svog formiranja uzela 3. listopada ove godine bogato obilježen u nazočim mnogih časnika i dužnika Ministarstva obrane, Republike, Zastave i Velike Gorice na svečanosti je pokazala pozornost posvećena obiteljiima poginulih vojnika i časnika, te invalidima

na ratnom putu 153. brigade, čije je sjedište u vojarni u Velikoj Buni, na konferenciji za medijane govorili su njen zapovjednik pukovnik Damir Gorseta, zapovjednik Taktičke grupe bojnik Drago Lovrić, te pomoćnica zapovjednika za IPD poručnik Dunja Pavličić. Prvo bojište Ivan Velike Gorice na koje je upućen 1. pješачki bataljun ove brigade dobro opskrbljen oružjem, streljivom i vozilima iz osvojene vojarnje u Velikoj Buni, bila je lijeva obala Kupe. Krajem listopada prošle godine postrojbi brigade je uspješno suelovao u forsiranju rijeke Kupa, ali zbog nemogućnosti spajanja svih postrojbi Hrvatske vojske uzduž cijelog bojišta, organizirano su se izvukli i ponovno uspostavili linije obrane na Kupi. Istovremeno se postrojbe opunjavaju na tada već brigada ima pet pješачkih bojni. Treba naglasiti da su do do-

laska UNPROFOR na ovo područje djelovali 153. brigade bili angažirani na ovom području.

Tijekom prosinca 2. pješачki bataljun se borio na novljanskom ratištu gdje su sve zadaće uspješno izvršavali i to bez žrtava. Dio postrojbi se borio i na drniškom ratištu, za što su od pretpostavljenih dobili odlične ocjene. Dio zapovjedništva ove brigade svojim znanjem i iskustvom bio je uključen i u stabilizaciju južnog bojišta Hrvatske.

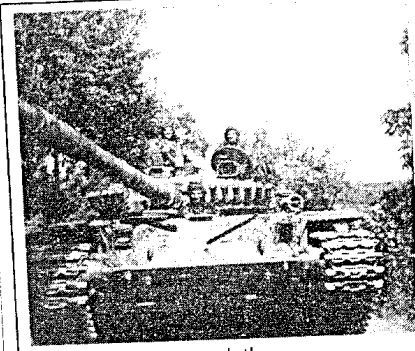
Tijekom svih borbenih aktivnosti 153. brigada je svoj ustroj mijenjala u skladu sa zadacima koji su joj bili zadani. Tijekom povijedi o demobilizaciji dijela Hrvatske vojske, te zbog, kako je naglasio pukovnik Gorseta, drugačije vojno-političke situacije, što je zahtijevalo drugačiju upotrebu postrojbi. Stoga je početkom srpnja ove godine unutar 153. «R» brigade ustrojena Taktička grupa 153. brigade kao pokretljiva vojna formacija, prikladna modernom načinu ratovanja i aktivnim zadacima koje su im povjerene. Taktička grupa dokazala je uvelike svoje sposobnosti u tri navrata na slavonskom ratištu, svaki puta obavivši borbene zadatke za koje su došli pohvale nadređenih zapovjedništava.

Kroz 153. brigadu tijekom prošle godine prošlo je 3.620 ljudi većinom Velikogoričana od kojih je do ove dodjele činova bilo 99 časnika i 124 dočasnika. Tijekom borbenih akcija isporučili su dva milijuna komada streljiva, a danas raspolaze modernim naoružanjem i streljivom u dovoljnim količinama.

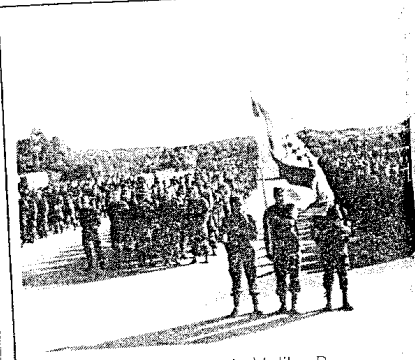
Jedna od glavnih, koju je zapovjedništvo 153. brigade željelo na ovoj press-konferenciji demantirati je ono o broju poginulih pripadnika. Istina je, da je tijekom svih borbenih akcija smrtno stradalo na pokupskom ratištu 15 boraca, a na slavonskom 27. Ukupno je bilo ranjeno 149 boraca i ranjenima i invalidima u brigadi i dalje brine, a isto tako se dužna pozornost posvećuje obiteljima svih onih koji su kao pripadnici ove postrojbe dali život za slobodu Hrvatske.

Dio postrojbe na novljanskom bojištu

Tenkisti 153. na zadatku

Prva prisega u vojarni «Velika Buna» 25. kolovoza ove godine

CROATIAN NATIONAL FOUNDATION »TIGROVIMA«

Da iseljena Hrvatska ne posustaje, dokaz je još jedna pošiljka koja je stigla. Naime, nakon jednomjesečne plovidbe Atlantikom u hrvatsku luku Rijeka stigao je kontejner sa 17 tona hrane, kao poklon I. brigadi ZNG-a od Hrvatskog udruženja Croatian National Foundation iz San Pedra u Kaliforniji. Nije prvi puta da ovo hrvatsko udruženje pomaže domovini. Pod vodstvom gđe Durdice Nenadić, Hrvatice udane za američkog liječnika, do sada je za Hrvatsku i Herceg-Bosnu prikupljena i poslana pomoć u vrijednosti višoj od 1,5 milijuna američkih dolara. Pošiljke su bile sastavljene pretežno od hrane, medicinskog materijala i sanitetskih vozila.

ALLEN LOCHERT

HRVATSKI VOJNIK

O poč
Hrvatske i
borbenc
vojne flot
admiralo
zapo

HV: Dan službeno s kom Hrvatzirom na vki način u ce, te je osvakim oc osnivanja - Zaist me početi iz čega, dško prec datum. U ke 12. ru povjedni čak post bi mogli še stvari: datumu jednik c man, pa nu izlo: Dan HF ti. Stog

HV: te na i - Se i kod c nedostv enstv ospos se na zna s ratna bilnu kvali ratni

BOLNICA U SREDIŠTU GRADA

piše: SINIŠA HALUZAN

Tokom ratnih zbivanja proteklih godinu dana, na području Republike Hrvatske počinjeno je mnoštvo nedjela od strane neprijateljske vojske, koja prema svim ratnim konvencijama spadaju u kategoriju teških ratnih zločina. Pored tisuća poginulih, ranjenih i prognanih, pored nebrojeno mnogo uništenih zgrada i objekata, crkvi i škola, na udaru neprijatelja cijelog su rata bile i bolnice. Prisjećamo se borbi za Vukovar, Vinkovce, Osijek ili Gospić, odakle su stizale vijesti o sustavnom razaranja bolnica. Prenatrpjane mnoštvom ranjenika, od kojih je mnogima život ovisio o pravovremenoj liječničkoj pomoći, kirurškom zahvatu ili brzom transfuziji, bolnice su iznijele na svojim ledima veliki dio tereta rata.

Normalizacijom života u nekim dijelovima Hrvatske promijenio se i način rada u bolnicama. Ipak, neka su područja još uvijek pod neprijateljskom vatrom a s njima i njihove bolnice. Posjetili smo bolnicu u Slavenskom Brodu koja, kao i sam grad, posljednjih mjeseci proživljava najteže trenutke svog postanka. Medicinski centar je na takvom položaju da ga neprijatelj može gadati, što nažalost i čini. U kasnim poslijepodnevnim satima posjećujemo bolnicu, koja je tih dana živjela nešto mirnije. Upoznajemo gospodu Ljerku Papugu, predstojnicu Ekonomske službe, koja nas vrlo susretljivo upoznaje sa najosnovnijim podacima o bolnici, njenom osoblju i naravno pacijentima.

Bolnica u Slavenskom Brodu proživljava najteže trenutke — razara je agresor ali ona i dalje zbrinjava mnoge ranjenike

S gospodom Ljerkom dogovaramo ostanak preko noći u bolnici jer, kako doznajemo, pred ponoć su kritični trenuci kada vrlo često dolazi i veći broj ranjenika. Upravo je pristigao jedan ranjeni vojnik koga dežurna ekipa odmah preuzima na obradu. Srećom, nije teško ranjen. Cijela je bolnica sa svim pratećim službama prebačena u podrumske prostorije i djelomično na prvi kat. Uski podrmski hodnici uređeni su, koliko je to bilo moguće, za prihvrat što većeg broja ranjenih i bolesnih. Prolazeći tim hodnicima, nenavikli na njih, ponekad se bez pratnje izgubimo u njima. No osoblje, naviklo na dugotrajne boravke pod zemljom, vrlo se vjesto kreće njima. Zatišje je i nema toliko ranjenika kao prethodnih dana, što donosi trenutke olakšanja iako svi znaju da je to privremeno. Oko 23 sata stiže i ravnatelj bolnice dr. Ivan Balen. Iako umoran, ljubazno pristaje na razgovor. Saznajemo da je kao ratni ravnatelj na čelu bolnice od srpnja 1990. godine. Na pitanje kako se bolnica u tako kratkom roku uspjela pripremiti za rad u ratnim uvjetima, dr. Balen odgovara da je sve to učinjeno ponajviše zaslugom i samoprijedorom bolničkog osoblja. Blizina auto ceste i vrlo veliki broj saobraćajnih nesreća koje su se događale prije rata, pridonio je tome da je dio kirurga već imao iskustvo sa sličnim povredama, kao što su one nastale prilikom ranjavanja. Kroz bolnicu je do sada prošio između 5.300 i 5.400 ranjenih, a zanimljiv je podatak da je

65 do 70 posto prostrijenih rana uzrokovano granatama i minama. U bolnici je troje njenih radnika smrtno stradalo prilikom granatiranja. U svakom je trenutku spremno sedam kirurških stolova na kojima liječničke ekipe u najbržem mogućem roku obraduju teške ranjenike. Neobično je na jednom mjestu i vrlo malom prostoru zamisliti bolnicu. S jedne su strane ranjenici, s druge patologija, a nekoliko metara niže može se čuti plač novorođenog djeteta. Sve je u polumlaku, ali savršeno funkcioniра. S oblikom na izuzetno teške uvjete rada, na veliki broj teško ranjenih pacijenata i oko 700 poginulih od kojih je 149 do polovine kolovoza umrlo u bolnici, velika se pažnja posvećuje vraćanju psihičke stabilnosti pacijenata, što se vrlo lako uočava iz razgovora s njima. Radni mjesec u bolnici, koja radi u neposrednim ratnim uvjetima, iziskuje vrlo velike psihičke i fizičke napore, od liječnika, bolničarki, kućnih majstora i ostalih zaposlenih. Prema broju radnih sati lako se zaključuje da se trostruko ili četverostruko premašuje radno vrijeme medicinaru u mirnodopskim uvjetima. Proteklih nekoliko dana pristiglo je pedesetak ranjenika, što je za tamošnje prilike mogućnost za kratkotrajni preдах.

Rano ujutro, sa prvim sunčevim zracima koji se sramežljivo probijaju kroz pukotine dasaka slavonskobrodskeg medicinskog centra, nastavljamo obilazak bolnice. Sa dr. Krunoslavom Jakovinom, patologom, odlazimo u dvorišni dio bolnice gdje je privremeno smješten Odjel patologije, i to onaj dio koji se medicinskim rječnikom naziva projekturna, što zapravo znači mjesto na kome se vrše obdukcije. Odjel je smješten u malim prostorijama na dnu bolničkog dvorišta, neprimjerenog za ovakvu vrstu posla. No, dr. Jakovina nam objašnjava da je zgrada patologije smještena na izuzetno opasnom položaju i raditi u njoj u ovoj situaciji je pogibejno. Ulaskom u prostorište shvaćamo koliko je težak i odgovoran posao patologa. U kritičnim trenucima, u tim dvjema prostorijama nalazilo se i po četrdesetak tijela koja su primljena na obradu.

•Sada je relativno mirno, ali to ne znači da sutra u pet ujutro ili kasnije, neće stići ponovo veći broj ranjenih i poginulih, rekao nam je na kraju razgovora ravnatelj bolnice dr. Balen. Nekoliko je minuta do deset sati i, nažalost, riječi dr. Balena se obistinjuju. Oglašavaju se zvuci sirena koji upozoravaju pučanstvo da su neprijateljski zrakoplovi negdje u blizini. Uz zvukove detonacija protivzrakoplovne obrane s druge strane Save uočavamo zrakoplov kako se povremeno obrušava. Nešto kasnije, ponovo se oglašavaju sirene. No to nije znak prestanka opasnosti, već upozorenje za opću opasnost. Neprijateljsko se topništvo ponovo okomilo na grad. Ulice su prazne, a do nas dopiru zvuci granata koje padaju po gradu. Blizu ili daleko, teško je procijeniti ipak — uvijek je preblizu bolnice. Za Slavenski Brod uobicajena svakodnevnica, a za osoblje bolnice ponovo jedan zlokoban nagovještaj teskog i iscrpljujućeg radnog dana.

Geler je ljut neprijatelj; ulaz u bolnicu u Slavenskom Brodu obložen je daskama

HRVATSKI VOJNIK

SAVEZ PROTIV AGRESORA

Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu je napala Srbija, stoga je potpuno prirodno da zemlje žrtve agresije usklade svoje obrambene napore

piše: **ŽELJKO BUKŠA**

Hrvatski predsjednik dr. Franjo Tudman i predsjednik Predsjedništva BiH Alija Izetbegović sklopili su krajem rujna sporazum kojemu je glavni cilj koordiniranje obrambenih napora tih dviju, od strane Srbije, napadnutih zemalja. Ali taj sporazum je u obje zemlje a naročito u inozemstvu izazvao i brojna pitanja kakvo je, ustvari, njegovo pravo značenje a neki su ga protumačili čak i kao pripreme Hrvatske za paljenje novog ratnog požara.

Pozadina je ustvari puno jednostavnija. Naime, koliko je poznato, Hrvatska je takav dodatak prvog sporazuma o prijateljstvu i suradnji sa BiH predlagala još u srpnju. Nakon što tada nije potpisan, hrvatski predsjednik je vjerojatno sklapanjem sporazuma u ovom trenutku htio prekinuti sve špekulacije u svjetskim medijima o željama službenog Zagreba za podjelom BiH. Istodobno, dr. Tudman time nije uskratio pravo čelnika Hrvatske zajednice Herceg-Bosne da sami prosuduju o unutrašnjim odnosima u BiH te njenom budućem uređenju.

Nadalje, iako su neke strane novinske

agencije već ocijenile nerealnim zahtjev iz sporazuma za ukidanje embarga na izvoz oružja u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, propisan Rezolucijom 713. Vijeća sigurnosti UN, Hrvatska je bila dvostruko motivirana za takav zahtjev. Prvi motiv je u posljednje vrijeme često spominjano oružje iz Iranskog zrakoplova namijenjeno borcima u BiH, koje je otkriveno na zagrebačkom aerodromu. Iako Hrvatskoj zapljena oružja namijenjenog prijateljskoj zemlji sigurno nije bila ugodna jer je svima jasno da se BiH neće moći oduprijeti neusporedivo bolje naoružanom agresoru bez strane vojne pomoći. Ali Hrvatska je kao međunarodno priznata zemlja i članica UN dužna poštivati spomenutu rezoluciju Vijeća sigurnosti o embargu i sprječavati svaki takav pokušaj, naročito kada za njega unaprijed doznaju i predstavnici UN. Naime, u suprotnom bi stvorila puno više štete i sebi i prijateljskoj zemlji.

To mora biti jasno i borcima koji su svašta pomislili kada su čuli da je Hrvatska zaplijenila oružje namijenjeno njima. Ali drugog iz-

laza nije bilo u situaciji kada se našla u uložu žrtve zbog dvostrukih mjerila međunarodne zajednice, koja s jedne strane osuđuje oružanu agresiju na BiH a s druge joj ne daje oružje za obranu.

To je prvi razlog zahtjevu za ukidanje embarga a drugi je najvjerojatnije želja da se učinkovitije organizira obrana slavonske Posavine od učestalih neprijateljskih napada s Motajice i bosanske Posavine.

Na kraju, ponovni zahtjev energične akcije međunarodne zajednice u zaštiti od strane agresije ne može se čitati nikako drugačije nego kao još jedan poziv na izravnu vojnu intervenciju u BiH. A da obje zemlje sigurno neće samo očekivati stranu pomoć jasno se kaže i u točki tri sporazuma, u kojoj stoji da će Hrvatska i BiH osnovati zajednički Odbor radi uskladjivanja obrambenih napora, sve dok agresija potpuno ne prestane. To bi trebao biti naredni veliki korak ka točnom definiranju međusobnih vojnih obaveza na relaciji Zagreb-Sarajevo i izbjegavanju dosadašnjih nesporednosti koje su štetili učinkovitosti obrane protiv zajedničkog protivnika.

NOVI ZAPOVJEDNICI UNPROFOR

U posljednje vrijeme učestale su razne promjene u sastavu snaga UNPROFOR-a u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i zamjene dosadašnjih snaga, koje su odredile svoju šestomjesečnu obavezu, novima.

Prema odluci Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda indijski general Satish Nambiar i dalje će ostati glavni zapovjednik cijele mirovne operacije što znači i 14.000 »plavih kaciga« u Hrvatskoj te 6000 do 7000 vojnika UN koji tek trebaju stići u

Bosnu i Hercegovinu. Njegov dosadašnji zamjenik francuski general Philippe Morillon preuzet će zapovjedništvo pojačanih mirovnih snaga u BiH, dok će kanadski general Robert Gaudreau zapovjedati snagama UNPROFOR-a u Hrvatskoj. General Gaudreau, čije će sjedište biti u Zagrebu, također će obavljati dužnost zamjenika zapovjednika UNPROFOR-a a direktor za civilne poslove Cedric Thornberry preuzet će mjesto zamjenika šefa cijele misije UNPROFOR-a.

Ž. B.